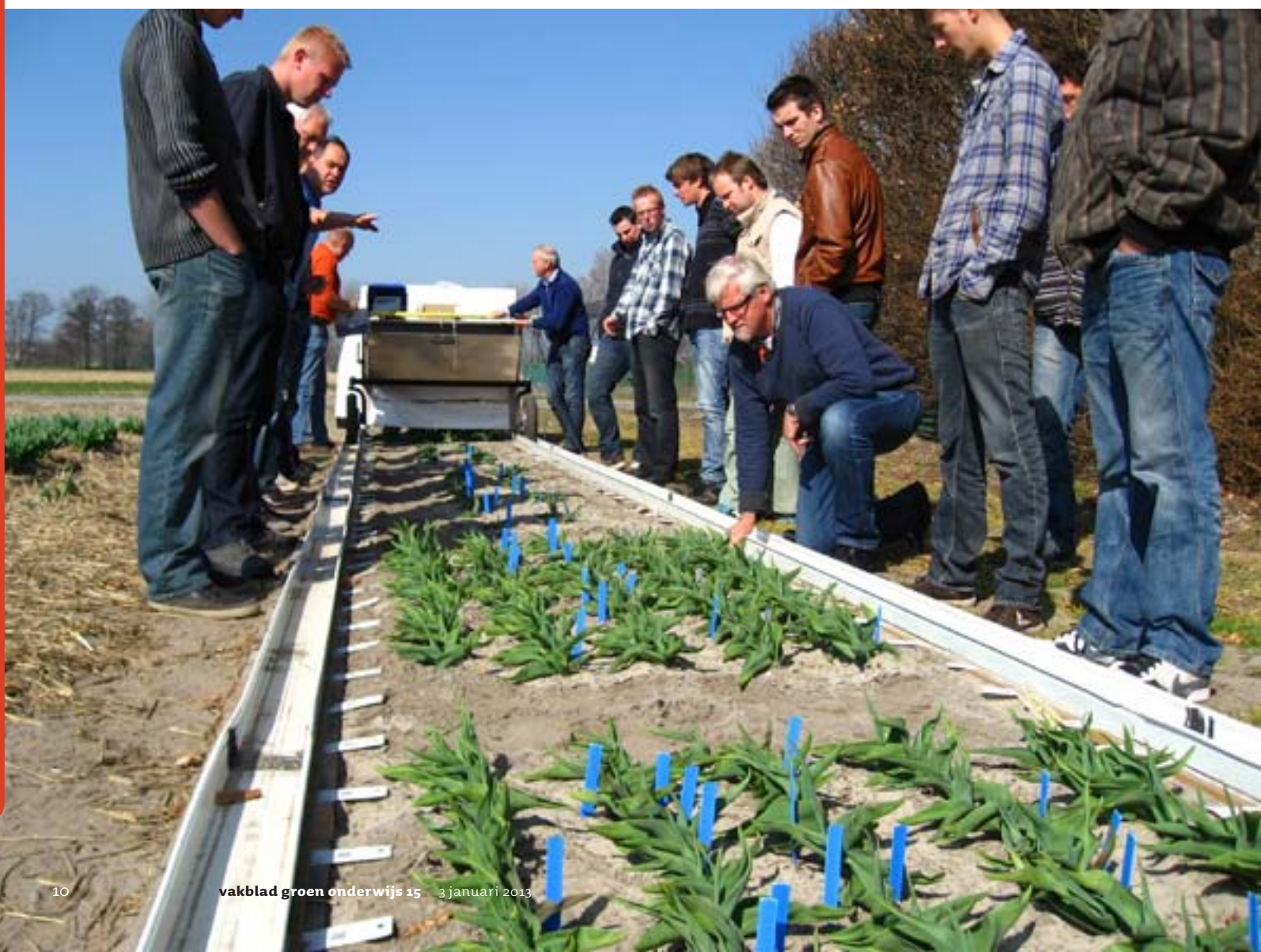

‘DOCENTEN EN LEERLINGEN GAAN HET SNEL MERKEN’

CENTRA VOOR **INNOVATIEF** **VAKMANSCHAP** IN OPBOUW

TEKST JAN NIJMAN
FOTOGRAFIE GERA VAN OS, WUR PPO

*Het ministerie van EZ trekt
voor de twee centra komende vijf
jaar vier miljoen euro uit*

De samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven lijkt intensiever dan ooit te worden. Twee Centra voor Innovatief Vakmanschap die in de steigers staan, stimuleren onderwijs- vernieuwing, met het bedrijfsleven aan het stuur.

Met 'plaatsen waar ondernemers en studenten kennis uitwisselen' willen de Centra voor Innovatief Vakmanschap de kwaliteit van opleidingen opkrikken

Nog niet eerder werd op deze schaal structureel een samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven opgetuigd', meldt het businessplan van het Centrum voor Innovatief Vakmanschap voor Tuinbouw en Uitgangsmaterialen. Met vier miljoen subsidie van het ministerie van Economische Zaken en een aanvullende financiering van vier miljoen vanuit bedrijfsleven en onderwijs zullen leerlingen, docenten, ondernemers, experts uit bedrijven samenwerken in de twee nieuwe Centra voor Innovatief Vakmanschap. Ze ontmoeten elkaar, delen kennis en werken aan inspirerende onderwijsmodules.

Businessplannen

De Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV) zorgen voor versterking van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, een van de doelen van de Human Capital Agenda van de topsectoren Agri&Food en Tuinbouw en Uitgangsmaterialen (T&U). "Het is echt anders dan alle innovatieve activiteiten die er tot nu toe waren", zegt

Kees Knook die vanuit Aeres Groep betrokken is bij de oprichting van het CIV voor de topsector Agri&Food. "Bij veel projecten was vaak hooguit commitment vanuit bedrijven. Ze zagen het wel zitten, maar een echt actieve rol ontbrak."

Het bedrijfsleven heeft in het CIV een opdrachtgeversrol en draagt bij aan de financiering, legt hij uit. Docenten gaan veel intensiever samenwerken met het bedrijfsleven. Ook Martijn Grosmann, Clusius College en projectleiding CIV T&U, benadrukt dat de samenwerking intensiever wordt dan ooit. Hij vertelt dat experts uit bedrijfsleven en onderwijs vanaf 2013 gezamenlijk jaarlijks tien nieuwe onderwijsmodulen ontwikkelen. "Het bedrijfsleven bepaalt voor welke onderwerpen onderwijscontent ontwikkeld wordt. Docenten en leerlingen gaan het echt merken."

De oprichting van de Centra voor Innovatief Vakmanschap is onderdeel van het topsectorenbeleid van de overheid. Voor elk van de negen topsectoren komt er minimaal een CIV (voor het mbo) en een Center of

'Het nieuwsgierigheidsgen prikkelen': dat staat expliciet in het businessplan van het CIV Tuinbouw & Uitgangsmaterialen

Expertise (voor het hbo). De overheid wil met deze centra de kwaliteit van het onderwijs naar een hoger niveau tillen en excellentie bevorderen.

Voor groen onderwijs zijn er twee CIV's in oprichting. Begin oktober dienden Aeres Groep en Lentiz Onderwijsgroep, de penvoerders van deze centra, de businessplannen in bij het ministerie van Economische Zaken. Half december maakte het ministerie bekend dat het CIV Tuinbouw en Uitgangsmaterialen per 1 januari 2013 kan starten. Het CIV Agri&Food start op 1 juli 2013.

Vier miljoen

De kracht van de Centra voor Innovatief Vakmanschap zit in de regio, legt Grosman uit, daar ontmoeten leerlingen, docenten en experts elkaar in *meeting points*. Een meeting point is een fysieke locatie die gelieerd is aan een bedrijf, onderwijsinstelling of combinatie. Gros-

mann noemt de Greenport Horti Campus en PPO* Lisse als voorbeeld. "Dat zijn de plaatsen waar ontmoetingen plaatsvinden en waar ondernemers en studenten kennis uitwisselen." Aansluiting bij bestaande ontwikkelingen is een van de uitgangspunten.

De focus van het CIV T&U ligt daarom op de regio's rond de zes Greenports (zie kader). Ook het CIV Agri&Food sluit aan bij al lopende ontwikkelingen en initiatieven, vertelt projectleider Kees Knook. Hij noemt het Food & Fresh Lab in Helmond, de Food Academy in Amsterdam en de plannen voor gezamenlijke akkerbouwopleidingen. Het businessplan voor het CIV Agri&Food noemt zes koplopers – bestaande initiatieven – als eerste aanzet voor de veertien te realiseren meeting points. "Geholpen door subsidie brengen we ontwikkelingen in een versnelling", zegt Knook.

Het ministerie van EZ heeft voor de twee centra voor vijf jaar een budget van vier miljoen euro uitgetrokken onder de voorwaarde dat daarnaast vier miljoen gefinancierd wordt door bedrijfsleven en onderwijs. "Die cofinanciering is geen probleem," verzekert Grosman, "die vindt plaats in de vorm van kennis." Het bedrijfsle-

Speerpunten

van het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Tuinbouw en Uitgangsmaterialen

- > veredeling / bodemgesteldheid
- > het nieuwe telen
- > telen op afstand
- > internationale handel / plantgezondheid
- > internationale logistiek
- > marketing & retailmanagement
- > kastechiek / mechatronica / robotica
- > biobased economy / duurzaamheid
- > gezondheid / voedselveiligheid / plantenstoffen
- > stadslandbouw / local for locals
- > persoonlijke effectiviteit / ontwikkelen nieuwsgierigheidsgen

Regio's CIV Tuinbouw & Uitgangsmaterialen

- > Aalsmeer
- > Boskoop
- > Noord-NL Seed Valley
- > Venlo
- > West-Brabant
- > Westland-Oostland
- > Zeeland

ven en het onderwijs investeren elk jaarlijks 430 kennisdagen in 'expert ontwikkelteams'. Die teams gaan aan de slag met een lijst van tien inhoudelijke thema's (zie kader) van een CIV. Deze lijst is een uitwerking van de agenda's en kennisvragen uit de verschillende regio's.

Innovatieve vakmensen

Elke regio heeft zijn eigen agenda, vertelt Grosman. Internationale handel is bijvoorbeeld een thema dat speelt in onder meer Aalsmeer, Westland en Venlo. En kennisvragen rond veredeling kom je vooral tegen in Noord-Holland (Seed Valley), Westland-Oostland-Barendrecht en Noord-Limburg. Kennis rond bijvoorbeeld bodemvershring en bodemgesteldheid, een thema dat steeds belangrijker wordt in de veredelingssector. Een van de ontwikkelteams gaat daarom bezig met het onderwerp veredeling en bodemgesteldheid.

Zo komen er voor het CIV T&U tien ontwikkelteams rond inhoudelijke thema's die inspirerende onderwijs-modules ontwikkelen. "Maar," zo vertelt Grosman, "ze gaan het wiel niet opnieuw uitvinden. Gebruik maken van wat eerder ontwikkeld is, is een belangrijk uitgangs-

Het bedrijfsleven en het onderwijs investeren elk jaarlijks 430 kennisdagen

punt voor het CIV." De teams zoeken aansluiting bij uitgevoerde projecten. Wat ligt er aan producten vanuit kigo-projecten? Wat heeft het Ontwikkelcentrum op de plank liggen? Wat missen we nog?

Doel van deze producten is kennis op een hoger peil brengen en het onderwijs aantrekkelijker maken. Grosman: "We willen het 'nieuwsgierigheidsgen' prikkelen. Dat staat ook expliciet in ons businessplan. We vinden het belangrijk om innovatieve vakmensen op te leiden: iemand die nieuwsgierig is, iemand die nieuwe dingen

Koplopers CIV Agri&Food

- > Food Zuid-Oost - Helicon Noord-Brabant. Profiel: Bedrijfsnetwerken, groen en grijs onderwijs.
- > Stichting Arbeidsmarktstrategie Noord-Holland - Clusius Noord-Holland. Profiel: levenlang leren en de flexbranche.
- > Foodport Zeeland - Edudelta. Profiel: logistiek en aquacultuur.
- > Food Noord - Nordwin. Profiel: groen en grijs onderwijs, technologie en procestechniek, toegepast op zuivel en een nader te bepalen sector.
- > Food Academy - Wellant Amsterdam. Profiel: nadruk op de verbredingsstrategie.
- > Akkerbouw: Groenhorst - Flevoland. Met bedrijven in precisielandbouw en pootaardappelen, in samenwerking met LTO.

Meeting points CIV Agri&Food

- > Akkerbouw
- > Melkveehouderij regio noord
- > Melkveehouderij regio midden
- > Melkveehouderij regio zuid
- > Pluimvee
- > Varkens
- > Foodport Academy Zeeland
- > Food Noordholland
- > Food Academy Amsterdam
- > Food Friesland
- > Food Zuid-Oost
- > Food Twente
- > Foodport Rijnmond
- > Food Greenport Venlo
- > Food Valley Ede/Wageningen

Voorbeeld meetingpoint

Het Clusius College bouwt met onder meer Seedvalley een Seedbreeding Laboratorium en een kweekkas op de onderwijslocatie in Hoorn. In dit laboratorium en kassencomplex worden praktijkgerichte onderdelen van de diverse plantenteelopleidingen gegeven. Er is ook plaats voor onderzoeksactiviteiten. De onderwerpen voor onderzoek bepaalt Clusius in samenspraak met het hao, de zaadsector en de glastuinbouwsector.

wil proberen." Als voorbeeld noemt hij een innovatieve loodgieter. "Dat is iemand die bezig is met aardwarmte of zonne-energie."

Virtueel ontmoeten

Elk jaar leveren de ontwikkelteams producten op. Een onderwijsinstelling investeert in de ontwikkeling van een module en krijgt er jaarlijks tien voor terug. Zo zullen docenten al heel snel merken dat de CIV's actief worden, denken Knook en Grosman. Door de constructie met de meeting points gaan ze veel intensiever samenwerken met het bedrijfsleven. Grosman vertelt dat de ontwikkelteams niet alleen onderwijscontent ontwikkelen, maar tegelijkertijd werken aan een ontwikkeltraject voor docenten. Er komen trainingen.

Docenten zullen vaker in het bedrijfsleven komen. En leerlingen zullen merken dat het onderwijs beter aansluit op de praktijk. Het wordt aantrekkelijker voor hen. Knook denkt op korte termijn aan ontwikkeling van afstandsonderwijs als oplossing voor te kleine opleidingen. Met masterclasses wil het CIV Agri&Food de kwaliteit van deze opleidingen opkrikken.

Docenten kunnen nu al samenwerken, ervaringen delen en kennisdelen met de toekomstige partners in de CIV's in het onlangs gelanceerde Groene Plein. Dat wordt de plek waar betrokkenen van beide CIV's elkaar virtueel kunnen ontmoeten. ■

Meer informatie op www.hetgroeneplein.nl en via de links op www.groenonderwijs.nl > vakblad editie 15.

* PPO = Praktijkonderzoek Plant en Omgeving: onderzoeksinstituut van Wageningen UR waar in een kassencomplex onderzoek wordt gedaan naar bloembollen en bomen.